

ПЛАТФОРМА 2. СЕКЦІЯ 2.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АРТ І ФЕШН-ДИЗАЙНУ

УДК 378.6.093:[331.10.1+678.016+671,12]"312"

**ПРІОРИТЕТИ ТА ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ
ЕРГОНОМІКИ І ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ НА
ШЛЯХУ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ
ХУДОЖНЬОГО КОНСТРУЮВАННЯ ОДЯГУ ТА
ДИЗАЙНУ ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ**

**КОЛОСНІЧЕНКО Марина,
ОСТАПЕНКО Наталія, ПАШКЕВИЧ Калина**
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Історія становлення та розвитку випускової кафедри ергономіки і проектування одягу відображає загальну історію Київського університету технологій та дизайну. Підготовка художників-тестильників та конструкторів одягу розпочалася разом із створенням Київського політехнічного інституту шкіряної промисловості та Київського (Харківського) текстильного інституту, які у 1944 році були об'єднані з назвою Київський технологічний інститут легкої промисловості.

У 1963 році на базі кафедри технології одягу створено кафедру проектування одягу, якою в різні часи завідували: к.т.н., доц. Трухан Г.Л. (1963-1971 рр.), к.т.н., доц. Агошков Л.О. (1974-1985 рр.), к.т.н. доц. Кузнецова Н.Д. (1986-1996 рр.). У 1996 році кафедра проектування одягу увійшла до складу кафедри технології і конструювання швейних виробів, а у 2005 році відокремилась з назвою ергономіки і проектування одягу (ЕПО). З того часу і до 2014 р. кафедрою завідувала д.т.н., проф., лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки Колосніченко М.В., випускниця КНУТД (1982р.). За ці роки стабілізувався кадровий склад, намітилась чітка тенденція до зростання, що забезпечило ефективну роботу колективу. У 2014 році

кафедру ЕПО, яка увійшла до складу факультету дизайну, очолила д.т.н., проф. Остапенко Н.В., також випускниця КНУТД (1998р.), що стимулювало подальший її поступ.

На шляху становлення і розвитку кафедри нарощувався науково-педагогічний потенціал, збережений її досвід та традиції, що дозволило сформулювати працьовитий науково-педагогічний колектив, ефективно організувати освітній процес відповідно до стандартів вищої освіти, наукову, інноваційну, міжнародну діяльність.

На сьогодні на кафедрі сформувався потужний викладацький колектив в кількості 20 осіб, серед яких 5 професорів, 9 доцентів, 8 асистентів. Продовжуючи забезпечення освітньо-професійної програми «Моделювання, конструювання та художнє оздоблення виробів легкої промисловості» бакалаврського і магістерського рівнів вищої освіти за спеціальністю 182 Технології легкої промисловості, з 2015 р. кафедра почала готувати фахівців за спеціальністю 022 Дизайн, спеціалізацією «Дизайн одягу» («Дизайн аксесуарів та ювелірних виробів»). У 2020р. відбувся перший випуск магістрів-ювелірів, які вже працюють за спеціальністю. У зв'язку з цим для роботи на кафедрі залучені відповідні фахівці, зокрема голова Асоціації «Союз ювелірів України» Дмитро Видолоб, до проведення майстер-класів запрошуються відомі майстри-ювеліри Станіслав Дрокін, Олександра Барбалат, Галина Старжинська та інші. За підтримки ректора КНУТД Грищенка І.М. на базі кафедри створено унікальну навчально-дослідну лабораторію з дизайну ювелірних виробів із сучасним обладнанням.

Також провадженню на високому рівні освітньої діяльності сприяє практична підготовка бакалаврів і магістрів-ювелірів через проходження ними практики на провідних підприємствах України – ПАТ «Київський ювелірний завод», ТОВ «Ювелірний дім «Сова», ТОВ «Герольдмайстер» тощо.

Кафедрою заключено договори про співпрацю з розробниками САПР для швейної промисловості: компанією «Сапрлепром» (м. Одеса), ТОВ «Інформаційні комп'ютерні системи» (м. Харків), які забезпечують майбутніх модельєрів-конструкторів своїми програмами для дизайн-проекування одягу. Також базами з практичної підготовки майбутніх модельєрів-конструкторів є компанія «Рекламний текстиль», ПРАТ «Володарка», ТОВ «Укртекстиль», тощо.

Підготовку здобувачів вищої освіти здійснюють висококваліфіковані викладачі з досвідом практичної роботи в науковій, промисловій, дизайнерській сферах діяльності. Базові дисципліни викладають науковці, члени Спілки дизайнерів – доктори, професори Колосніченко М.В., Мусієнко В.О., Остапенко Н.В., Пашкевич К.Л., практикоорієнтовані доценти Васильєва І.В., Винничук М.С., Луцкер Т.В., Омельченко Г.В., Приходько-Кононенко І.О., Рубанка А.І., Струмінська Т.М., асистенти Авраменко Т.В., Антоноженко А.Ю., Векліч А.М., Герасименко О.Д., Головчанська Є.О., Токар Г.М., Прокопчук Р.Я. та інші. Відомим українським дизайнером, власником бренду модного

одягу FROLOV є викладач кафедри Фролов І.В., покази колекцій якого відбуваються в Україні, Франції, Великій Британії, Китаї, Японії тощо.

Знаковою постаттю на кафедрі є декан факультету, науковий керівник і консультант близько 20 захищених дисертаційних робіт, д.т.н., проф. Колосніченко М.В., який у 2014 році присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки за наукову роботу «Волокнисті матеріали та виробі легкої промисловості з прогнозованими бар'єрними медико-біологічними властивостями».

Сучасному розвитку спеціальностей кафедри сприяє робота наукової школи «Дизайн, ергономіка та технічна естетика», колектив якої очолює д.т.н., проф. Колосніченко М.В., а засновником була к.т.н., професор Третьякова Л.І. На даний час науково-дослідна робота викладачів кафедри виконується за трьома напрямками: культурологія, естетика, конструктивно-функціональна проблематика дизайну у контексті етнокультури, екології та систем життєзабезпечення людини (наук. кер. Колосніченко М.В.); дизайн-ергономічне проектування захисного одягу та виробів різного призначення (наук. кер. Остапенко Н.В.); теоретичні основи дизайну одягу на основі тектонічного підходу (наук. кер. Пашкевич К.Л.). Відповідно означеним науковим напрямкам кафедра має дві навчально-дослідні лабораторії – дизайн-проекування одягу з різних матеріалів з використанням сучасних інформаційних технологій та лабораторія з проблем створення засобів індивідуального захисту, які обладнано комп'ютерною технікою, спеціалізованими установками з метою здійснення проектної, творчої і наукової діяльності. В лабораторіях проводять дослідження в рамках науково-дослідної роботи 16.04.65 ДБ «Розробка дизайн-ергономічних рішень захисного, форменого одягу для військовослужбовців в умовах впливу різних видів небезпеки і оцінювання ризиків» (2019-2021рр), виконано науково-дослідну роботу 16.04.59 ДБ «Розробка раціональної структури асортименту ергономічного одягу військовослужбовців з прогнозованими властивостями із негорючих термостійких матеріалів» (2017-2018 рр.) колективом науковців під керівництвом д.т.н., проф. Колосніченко М.В. Також до роботи в лабораторіях залучені студенти через проведення занять, виконання ними магістерських робіт тощо.

У роботі спеціалізованих вчених рад беруть участь д.т.н., проф. Колосніченко М.В., д.т.н., проф. Пашкевич К.Л., д.т.н., проф. Остапенко Н.В. Вони ж є членами редколегії наукового фахового журналу «Art and Design», експертами за фаховим напрямом секції «Технології будівництва, дизайн, архітектура» Експертної ради МОНУ. Колосніченко М.В. – член експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН України з технологій харчової, легкої та хімічної промисловості.

Останніми роками діяльності кафедри її науково-педагогічний склад поповнився 3 докторами та 19 кандидатами наук.

В різні роки стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених отримували науково-педагогічні працівники кафедри доц. Винничук М.С., доц. Рубанка А.І., а стипендію Президента України – ас.

Фролов І.В. З 2018р. викладачі кафедри щорічно проходять міжнародне науково-педагогічне стажування в університетах Європейського Союзу.

Про публікаційну активність колективу за останні роки свідчить науковий доробок більше 1200 праць наукової та навчально-методичної літератури різними мовами із дотриманням принципів і норм академічної доброчесності. Ефективність наукової роботи підтверджена збільшенням за останні роки кількості наукових публікацій (близько 50 од.) та їх цитованості у журналах і матеріалах конференцій, що входять до наукометричних баз Scopus, Web of Science тощо.

Основні наукові і мистецькі надбання викладачів та аспірантів доповідались і здобули позитивну оцінку на міжнародних та всеукраїнських конференціях, семінарах, форумах, круглих столах. Так, лише за 2019 рік НПП кафедри взяли участь у 12 міжнародних конференціях за межами України – II Міжнародній конференції «Сучасні інноваційні та інформаційні технології у розвитку суспільства», II Міжнародній конференції «Інформаційні та інноваційні технології в XXI столітті» (Польща), Міжнародній конференції «European education in the context of sustainable development: advanced experience and global trends» (Словаччина), Technical Scientific Conference of Students, Master Students and PhD Students (Молдова), Міжнародній конференції «Trends in education system in the changing European information society» (Словаччина), 2nd International Scientific Conference «Economic and Social-Focused Issues of Modern World» (Словаччина), The 1st International Scientific Conference «Eastern european conference of management and economics» (Словаччина), Международной научно-технической конференции «Инновационные технологии в текстильной и легкой промышленности» (Білорусь), XX Международном симпозиуме по теоретической электротехнике (Болгарія) тощо.

З метою просування розробок університету на ринок легкої промисловості та фешн-індустрії, встановлення нових контактів з їх учасниками, активізації розповсюдження інформації про кафедру університету підготовлено експонати та апробовано на міжнародному фестивалі моди «Київ фешн», а в сфері забезпечення обороноздатності країни – на міжнародній спеціалізованій виставці «Зброя та безпека», спеціалізованій виставці «Уніформа як обличчя бізнесу» тощо.

Здійснюється міжнародне співробітництво в сфері освітньої та наукової діяльності з такими закладами вищої освіти та установами: Технічний університет Молдови, Ясський технічний університет ім. Георгія Асакі (Румунія), Чанчуньський педагогічний університет (Китай), Вітебський державний технологічний університет (Білорусь), Кутаїський державний університет імені Акакія Церетелі (Грузія), Технічний університет Кошице (Словаччина), Державний педагогічний університет ім. І. Крянге (Молдова) та іншими провідними закладами світу. У 2018 році Київським національним університетом технологій та дизайну підписано проект ERASMUS+ з Ясським технічним університетом ім. Георгія Асакі (Румунія), у рамках якого передбачена студентська та

викладацька мобільність (виконавці Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л.)

Окремої уваги заслуговує науково-дослідна робота, інноваційна та творча діяльність студентів. Студентська спільнота кафедри бере участь у роботі п'яти студентських наукових гуртків під керівництвом Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л., Струмінської Т.В., Винничук М.С., Васильєвої І.В. Традиційно щороку наші студенти залучаються до участі у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Конструювання та технології швейних виробів», у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт і виборюють призові місця. У 2019р. успішно пройшли науково-дослідну та переддипломну практику маістри в Дангарінському державному університеті (Таджикистан), а виробничу практику п'ятий рік поспіль студенти проходять на швейній фабриці «Flaxrol» (Польща). Студент М. Овчарь у серпні 2019р. брав участь у програмі академічної мобільності та був членом команди в Вірменії в рамках Erasmus+ exchange program «Art Bridge». Результати своєї творчої роботи студенти щорічно представляють на Міжнародному конкурсі молодих дизайнерів «Печерські каштани», Міжвузівському конкурсі одного образу та новорічно-різдвяного декору «Сузір'я «Каштан», Всеукраїнському конкурсі «Погляд у майбутнє», на конкурсі ескізів ювелірних виробів в рамках виставки «Ювелір-експо» тощо.

За багаторічну діяльність колектив кафедри підготував тисячі висококваліфікованих фахівців – бакалаврів і магістрів, які успішно працюють в Україні та за її межами на різних посадах і в найрізноманітніших сферах фешн-індустрії для підвищення престижу української легкої промисловості та дизайну в світі. Кафедра підтримує зв'язки зі своїми випускниками, підприємства яких стають платформами для практичної підготовки студентів та подальшого працевлаштування випускників: бренди FROLOV (Іван Фролов), KACC (Богдан Касс), АНДРЕ ТАН (Андре Тан), DOMANOFF (Дмитрій Доманов) тощо. Також роботодавці залучені до удосконалення освітніх програм відповідно до запитів ринку праці щодо професійних компетентностей випускників.

Зусилля науково-педагогічних працівників кафедри спрямовані на подолання багатьох викликів сучасності, зокрема збільшення конкуренції на ринку освітніх послуг в Україні й світі, швидку зміну вимог ринку праці щодо професійних компетентностей працівників закладів вищої освіти, зміну підходів до фінансування освіти й науки тощо.

Свою місію кафедра вбачає у формуванні всебічно розвинутої особистості, відданої своїй справі професіонала в науковій та творчій роботі у сфері дизайн-проектування сучасного високоестетичного, ергономічного одягу та унікальних ювелірних виробів, що роблять образ гармонійним і завершеним, з метою підвищення рівня та якості життя людей і прогресивного розвитку суспільства.

Підсумовуючи вищесказане, можна сказати, що ефективною є багаторічна командна робота колективу кафедри ергономіки і проектування одягу в університеті, члени якого представляють собою працюючий творчий осередок.